

el a fost, prin excelență, un autor de succes, înobilind chiar noțiunea. Cum? ...Primul nostru autor de comedie nouă... se bucură de un succes binemeritat — observă tinăra cecicetătoare sus-citată scoțind în relief și permanenta capacitate de prămenire tehnică, a procedurilor, tipică pentru autorul studiat — un succes datorat, în primul rând, faptului că piesele lui ating întotdeauna aspectele cele mai strict actuale ale realității noastre“. Așa se explică fenomenul, rar întâlnit în viața teatrală de la noi, dar și de aiurea, al unor comedii care țin așiful cu deceniile, într-o suită continuă de reprezentații. Sute: ele poartă semnătura exclusivă a lui Baranga. După el, aproape fără excepție, succesul de casă tinde să se despartă de succesul de stimă, popularitatea — de prestigiul profesional, artistic.

Comedia autolitonă „nouă“ și-a pierdut părintele, care — ieșind din scena vieții, și rămânând pe aceea, imperitură, a istoriei teatrului — aparține de-acum înainte și comediei „vechi“, de fapt comediei autohtone pur și simplu, pantlconului culturii noastre de totdeauna. Ani credința că opera teatrală, cel puțin partea ei cea mai vitală, a lui Aurel Baranga va spori ca valoare odată cu trecerea timpului. Precum vinul de calitate sau precum șampania, cu care lui Baranga îi plăcea să-și compune replicile.

Florian Potra

Un om, într-o secundă

Dacă teatrul acestui om cu nume de staroste al lupilor nu va putea fi totuși judecat, cu un ochi nepătinaș, decît după ce vom avea o perspectivă mai îndepărtată asupra epocii, Omul, acest om cu nume de staroste al lupilor, numai noi, cei mai tineri și mai vîrstnici, îl putem regreta, cu emoția inimii și vitalitatea cerebrală de care sintem în stare.

Adversar al funcționarului obscur și nociv, specie de birocrat al spiritului, care, pe deasupra, mai încerca să și intre — și uneori chiar s-a pripășit — pe sub porțile literaturii, omul acesta, Baranga, invidiat nu atît pentru talentul său funciar cît pentru puterea uriașă de muncă, pentru îndărătnicia cu care nu se lăsa smuls de la masa de lucru, era de o generozitate paradoxală.

Lui i s-a datorat prezența pe scenă a unor tineri scriitori care s-au dovedit a fi comediografii de azi și de mine; acești (foști) tineri, dacă încă n-au recunoscut-o, o vor face cu siguranță în momentele lor de cum-pănă sufletească.

Dar, mai mult decît orice, omul acesta cu nume de staroste al lupilor era un sincer patriot. Iubea România și limba română, destinul acestui popor. În numele acestui ideal a și scris.

M-a oprit într-o zi, în holul redacției, fără să bănuiesc pentru care motiv anume, fără să-mi dau seama de ce devenise dintr-odată, acest om cu nume de staroste al lupilor, sentimental: „Ai dreptate, poete, *fie vremea bună-rea, dunărim cu Dunărea*.“ Citase dintr-un colind pe care îl publicasem cu multă vreme în urmă. Această memorie formidabilă — Baranga era, în conștiința mea, în primul rînd dramaturg — mi-a demonstrat-o și peste alți cîțiva ani, cînd, regizindu-și la Teatrul Mic un text, m-am dus să-mi fac datoria de reporter. M-a primit ca pe un vechi prieten, acolo, pe scenă, și a ținut să mă recomande actorilor, știind desigur ca aceștia mă cunoșteau bine: „A venit poetul, să vadă cum ne *dunărește Dunărea*. Uite, voi vorbi eu în numele vostru“. „Dunărea ne *dunărește*“ era un alt vers din *Colindul meu*.

Era, știa să fie, lăuntric, cu adevărat, un om. Un om care, într-o singură secundă, reușea să sublinieze ingenios demnitatea interlocutorului. Era atotștiutorul secundeii în care, airdoma vaselor comunicante, iubirea umană, spirituală, găsește lăcașuri în toate orgile. În acea secundă, Baranga, acest om cu nume de staroste al lupilor, era în întregime un simbol.

Paul Tutungiu